

Col·laboració en política lingüística

BERNAT JOAN I MARÍ

El Govern de Catalunya i el de les Illes Balears formem part d'un protocol de col·laboració amb el Govern d'Euskadi i amb el de Galícia per treballar conjuntament per dues qüestions bàsiques: d'una banda, per intercanviar idees sobre com afermar el procés de normalització lingüística a l'interior de cadascun dels nostres països; i, de l'altra, per fer pressió a l'Estat espanyol perquè es converteixi en un estat respectuós amb la pròpia diversitat lingüística. Ja es veu que resulta d'allò més obvi que el primer objectiu bàsic és pragmàtic i, en major o menor mesura, assolible, mentre que el segon forma part de les utopies poc qüestionables. Vull dir que estic convençut que és més fàcil aconseguir que els Països Catalans esdevinguin una república federal independent en el si de la Unió Europea que no aconseguir que l'Estat espanyol esdevingui un model lingüístic igualitari a l'estil de Suïssa o Bèlgica. Certament, de moment, la immensa majoria de les persones que tenim el català com a llengua pròpia pagam impostos a l'Estat espanyol i, per tant, tenim tot el dret a esperar-ne una corresponsabilitat elemental, per molt que aquesta, certament, no formi part de la seua cultura ni estigui a l'agenda dels principals òrgans de l'Estat.

Les recents eleccions tant a Euskadi com a Galícia deixen el protocol de col·laboració en una mena d'impàs. Certament, si finalment l'hem d'acabar formant les Balears i el Principat, els objectius haurien de ser completament diferents (i ens podríem estalviar, des del meu punt de vista, l'intent de convertir Espanya en un model lingüístic igualitari: tanmateix, no ens en sortirem). Al País Basc, les eleccions han estat ben particulars. Durant tota la campanya, el PSE-PSOE va apostar per la creació d'un tercer espai, al marge dels nacionalismes, que fos obert i que permetés la participació de tota la ciutadania. Rebutjava, doncs, sovint explícitament, el frontisme. I criticava durament el PNB a causa del seu suposat frontisme, tot i que el Partit Nacionalista Basc, a més de governar amb EA, ho ha fet també amb Ezker Batua (això és, la fracció basca d'Izquierda Unida). Després de rebutjar el frontisme, emperò, tot sembla indicar, a l'hora d'escriure aquest paper, que el PSE-PSOE formarà el nou Govern d'Euskadi, i que aquest govern serà monocolor i comptarà amb el suport extern del Partit Popular. Es tractarà, per tant, d'un «front espanyol» (format per un partit d'esquerres i un de dretes, que només tenen en comú el fet de represen-

tar l'espanyolisme al País Basc). Així, doncs, previsiblement, Patxi López practicarà –i amb escreix– el que havia criticat durament en el PNB.

D'altra banda, els socialistes governaran en solitari havent tret menys diputats (i molts menys vots) que el Partit Nacionalista Basc. I, d'altra banda, l'estatisme espanyol governarà Euskadi malgrat que una àmplia majoria de la població s'ha decantat, d'una manera o d'una altra, per opcions basquistes. La lectura que se n'ha fet des de diversos mitjans de comunicació (fonamentalment estatals, però també de catalans, sense criteri propi i sempre a remolc de l'opinió pública espanyola) en el sentit que la societat basca ha deixat de ser «nacionalista» i ha passat a ser «constitucionalista», no pot ser més esbiaixada, inexacta i completament fora de lloc. Si hi comptam el 10% de vots nuls (més de cent mil, en nombres absoluts!) de l'entorn de l'abertzalisme radical, podríem concloure que els basquistes són una mica més del 60% de la població, mentre que els constitucionalistes espanyols no arriben bé al 40%. Aquest és el gran tomb de la política basca! Però, amb l'aritmètica parlamentària que ha sorgit de les eleccions, certament, el PSE-PSOE pot formar govern amb el suport del Partit Popular. No tenc cap dubte que l'aliança

www.culturamenorca.org/sal

La teua web de consulta sobre la llengua catalana a Menorca: publicacions, cursos, normatives, ajuts i campanyes... i l'espai virtual **Bústia de la Ciutadania** per poder fer consultes o comentaris sobre la llengua.

CONSELL INSULAR DE MENORCA
DEPARTAMENT DE CULTURA, PATRIMONI, EDUCACIÓ I JOVENTUT

CONSELL INSULAR DE MENORCA DEPARTAMENT DE CULTURA, PATRIMONI, EDUCACIÓ I JOVENTUT

Servei d'Assessorament Lingüístic

Actuacions

- Bústia de la Ciutadania
- Llengua
- Jornades
- Reglaments, normatives i legislació

Benvinguts/Benvingudes

al web de llengua catalana i assessorament lingüístic del Consell Insular de Menorca. Aquí trobareu informació relativa a la llengua catalana a Menorca i a les tasques en matèria de normalització lingüística que es fan des del Consell.

Novetats

- Cursos de llengua catalana per a estrangers a Alaior +info
- Concessió d'ajuts per al foment de l'ús del català en establiments

Bústia de la ciutadania

- APOSTROFACIÓ, Per Pilar Vinent
- APOSTROFACIÓ, Per Marta
- dépendent/dépendent, Per Pilar Vinent
- APOSTROFACIÓ

PP-PSOE serà aplaudida arreu de l'Espanya estricta, però també sembla evident que acabarà passant una factura considerable al Partit Socialista al País Basc.

És un misteri el que ocorrerà en política lingüística, però tenint en compte la tebiesa socialista pel que fa a l'euskera, i les posicions manifestades públicament pel Partit Popular sobre la mateixa qüestió, poc podem pensar que la col·laboració continuarà en els mateixos termes en què s'havia establert fins ara.

Pel que fa a Galícia, les coses no són menys evidents. El PP ha recuperat la majoria absoluta, mentre que PSG-PSOE i BNG no sumaven prou diputats per a renovar l'entesa que els ha mantingut col·laborant en el Govern durant l'última legislatura. Si tenim en consideració el fet que, durant la campanya electoral, una de les qüestions esgrimides sistemàticament pel PP ha estat la política lingüística, ja resta tot dit. La paradoxa és que el Govern format

per socialistes i nacionalistes gallecs va desfermar les ires «populars» contra la seua política lingüística per un decret que implantava el galleg, com a mínim, en el 50% de l'activitat educativa. El decret que varen fer BNG i PSG és calcat del que, l'any 1997, va promulgar Joan Flaquer (PP), com a conseller d'Educació del Govern de les Illes Balears. Es veu que allò que per al PP de l'any 1997 era perfectament normal a les Illes, per al PP del 2009 és absolutament escandalós i inacceptable a Galícia.

A la posició clarament bel·ligerant del PP hi hem hagut de sumar la feblesa discursiva del Partit Socialista. En un míting, el candidat a president de la Xunta, Pérez Tourinho, va arribar a dir que, sense la pressió del BNG, no haurien fet la mateixa política «d'imposició lingüística». Davant aquest panorama, no és estrany que se'ns aparegui, en el futur galleg immediat, una situació molt feble, pel que fa a política lingüística.

Mentre el protocol amb bascos i gallecs és, com a mínim, de futur incert, la tasca que portam a terme dins la Xarxa per a Promoure la Diversitat Lingüística va endavant i cada vegada resulta més visible davant els òrgans centrals de la Unió Europea. La Xarxa té una influència inqüestionable tant davant el Parlament Europeu com davant la Comissió i, en menor mesura, davant el Consell. Estam afermant les nostres posicions, doncs, allà on es jugarà una partida fonamental per al futur de la nostra llengua.

Així mateix, continuam col·laborant amb Flandes, en matèria d'acolliment lingüístic, o amb el País de Gal·les, pel que fa a l'articulació de recursos lingüístics. O amb el Trentino, per a la política lingüística en relació a la minoria ladina (Occitan en Catalonha), o amb la Pomerània, quant a la seua minoria caixubi. Tot això, mantenint lligams fermes amb el Quebec, amb qui tenim també un protocol estable des de fa anys. ♦

Els gossos borden

QUIM GIBERT (psicòleg)

«Per què el gos no va bordar?», és un dels interrogants més populars de l'univers sherlock-holmià. I és que alguna cosa no va a l'hora quan, malgrat observar moviments estranys a casa mateix, un gos guardià no s'atreixe a fer lladrucs. Tret, com diu el sociolingüista Jordi Sedó (Barcelona, 1954), que el gos no hagi rebut «perquè bordava impertinent i ara, amb la cua ben baixa, mira de no enfurismar més». Aquest és un fragment extret de *La llengua catalana, senya d'identitat nacional*, llibre de Jordi Sedó, editat per l'Ajuntament de l'Ametlla del Vallès, en el qual denuncia el temor dels catalanoparlants a exercir els seus drets lingüístics per «por de sortir-ne perjudicats si exigeixen un dret que els mateixos tribunals que el vulneren haurien de protegir».

En aquesta mateixa línia, Sedó critica també el Govern català i aquells ajuntaments que no fan complir la Llei de política lingüística, els quals saben perfectament com actuar quan algú no abona les contribucions municipals, causa destrosses al mobiliari urbà,

aparca en doble fila: «Per què, doncs, amb la llengua, tenen aquesta permisivitat? Com és que no actuen amb la mateixa contundència...?»

La llengua catalana, senya d'identitat nacional és un recull d'articles de premsa entorn de les constants vitals del català, agrupats per temes (denúncia, ús, actituds, autoestima, identitat, escola, immigració, futur...). L'autor es mostra preocupat per l'ús interpersonal de la nostra llengua en constatar que, segons uns estudis universitaris, prop de tres terços de catalanoparlants canvia al castellà a la més mínima sospita que sigui aquesta la llengua pròpia del seu interlocutor «encara que sàpiga que l'entén perfectament i, fins i tot, que és capaç de respondre-li en català». Seguint aquest fil, Sedó ens parla de «sordina idiomàtica» per a referir-se a la tendència d'aquells catalanoparlants a parlar en castellà a la canalla de procedència ètnica diferent: «un fastigós prejudici racial i un nefast complex d'inferioritat identitari [...]; un nen d'aquesta edat està normalment escolaritzat en català».

Sobre l'ensenyament del català als estrangers, Sedó lloa l'esforç econòmic de la Generalitat, però considera que, mentre el català no sigui imprescindible per a viure a casa nostra, gran part dels nousvinguts no l'aprendran: «És com encendre la calefacció i obrir totes les finestres perquè la calor no sigui excessiva...!»

Com a docent, Sedó també detecta que el lèxic català dels escolars s'ha empobrit i castellanitzat: «qualsevol expressió moderna s'incorpora al català directament calcada del castellà [...], el català no té un registre vulgar modern, element imprescindible perquè els joves, per exemple, puguin expressar els seus sobreentesos col·lectius». Arribats a aquest punt, Sedó pregunta amb fonament de causa: «Què pensariem d'un hoste que s'està a casa d'un amic seu i, a poc a poc, va prenent el lloc de l'amfitrió fins que arriba a treure'l de casa seva?» I, de resultes d'això, hi ha alumnes que s'estimen més parlar malament el català atès que parlar-lo bé queda cursi i pot suscitar escarnis. En aquest sentit, Truman Capote apunta en el llibre *Els gossos borden* que «no hi ha intolerància més enutjosa que la condemna de les característiques que tu mateix posseeixes». ♦